

Az élet nem tűri a magamutogatást

Husztai Péter színművész, rendező a József Attila Színház ma esti bemutatójáról

Ma este újra felmegy a függöny a József Attila Színházban, ahol az új évad első előadásaként Molnár Ferenc vigyáztát. A doktor urat mutatják be. A darab rendezője Husztai Péter Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész, aki ugyanígy feleségével, Piros Ildikóval Alekszej Arbuov romantikus színművét, a Kései találkozást is játszani fogja.

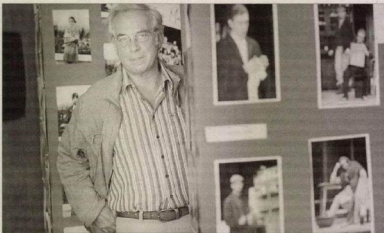
■ TOLUZZI GÁBOR

Molnár Ferenc korai, ám a világon talán a legelőbbit játszott műve A doktor úr. Rendezőként mit tart a legfontosabbnak ebben a darabban?

– Színhásként és rendezőként is mindig az érdekelt leginkább, hogyan lehet egy nagy történetet a legpontosabban elmesélni. A doktor úr története, mint minden Molnár-ban, elég keveri és jó bonyolult, hullás szerkezetű. Ha jól játszik ezt a darabot, akkor megfogja a nézőket. Az emberek természetesen szeretnek nevetni, de hiszek abban, hogy még inkább szeretnek elgondolkozni.

– Ön szerint hogyan kell jól Molnár vigyáztát játszani?

– A színhásként nagyon komolyan kell venni a színházokat, a szerepeket, binni kell a figurában, a stílusban, az időben, nem szabad bohócot, vigyázót játszaniuk. Shakespeare vigyáztát is akkor játsszuk, ha hiszünk figuráit akarnak játszani. Mindezek közt megvan az

Nem szabad belekapni a hétköznapokba, hinni kell és továbbadni mindazt, amit tudunk!

FOTO: NEMZETI MŰVÉSZETI KÖZPONT

igazsága, amit képviselni kell, és a saját irrodalga is.

– Az előző évadokban a színházban kapcsán nagy frekvencián volt a József Attila Színházban. Mennyiben lehet más így az előadás oktatásai?

– Erre nem tudom a választ, ez az előadás a Turay Ida Színház produkciójaként kapott meghívást a József Attila. Ha jól tudom, ez a teátrum az anyagi csőd határára volt, meg kellett menteni. Ma mindenki nehezebb színházban csinálni, mint fiatalokomnak lehetett, de mostan voltam színházi vezető, nem is akartam az lenni.

– Pély 2002-ben a Nemzeti Színház ártalmatlan életéről írt egy

– Két periódusom keresztül a színművészet egyetem rektora voltam, akkor úgy gondoltuk, a Nemzet élen az adatszolgáltatás közhözöt tudnék teremteni. Am mindjárt az elején kiderült, ez nem sikerült. Nádódy Kálmán aki művelődéskörműben a színművészet főigazgatója volt, azt a tanácsot adta annak idején: a nagy döntések előtt gondold végig, hogy akard-e azt, amit akarsz? Ha biztos vagy benne, akkor vállald el, ha bizonytalan, akkor ne. Ez a kérdés az élet más területein, a párkapcsolatokban is érvényes: igazán akard-e azt, amit akarsz, hiszel-e abban, amit vállalsz. Egyszer-kétszer fordul elő az életben, hogy

valójában nem akartam azt, amit akartam, megcsúsztam. Meg is lett az eredménye.

– E hétköznapi megvalósításához nemcsak bátorság, erő, de önmagunkhoz való őszinteség is kell. Utóbbi adottság vagy inkább tudatos reflexió?

– Magánéletben, a színházban, a tanári pályámon is mindig azon voltam, hogy őszinte legyek. A hánysági mindenben, mindenki észreveszi, különbséggyere a diákok. A színművészetre is úgy jóval be tanítani, ahogy vagyok, nem rendezem az ercomat.

– Piros Ildikó színművészetéről mit tud meg a hétköznapiak? Kétszer írtam a színházban, a Sep-

soni Pély Színház vendégjátékaként október 21-én mutatják be József Attilában a Kései találkozást, amit önök kettős játszmának. Van nehezége a Kései színházi játéknak? – Sokat játszmának már együtt, a lehetséges nehézségeket részben a gyerekek, az unokák is megoldották, akik mindig szülőként, nagyszülőként kezétek mindket. Mi pedig ottan nem viselkedünk szülőként. Különleges fényfűtést ad az előadásnak, hogy úgy tudnak beszélni a gyerekekkel, az élettel a darabon keresztül, hogy egymáshoz tartoznak, a színpadon ismer és túl is. Először én, majd az utóbbi, még rengeteg teniszval van ebben a korban is. A Kései találkozás hírei a sok nehézség után is hisznek az életben: még akkor is megállhatok egyrészt, tudnak megismerni adni valamit. Nem szabad belekapni a hétköznapokba, élni, hinni kell, és megpróbálni továbbadni mindazt, amit tudunk. Az ez életben is eldőlnek már bizonyos hangulokok, hosszú idő után a színészetet fontosabb lett a tanítás, a rendezés. Valamit átadni, továbbadni, a gyerekeknek, a tanítványoknak: így marad meg az ember léte abban, fontos amit csinál, amit csinál. Ez az élet a csépegy, kötelesség is, ami nem túl magamutogatást. Ha pedig viszonylatban a tanítványokkal is színpadon, ha látom, volt haszna és eredménye mindannak, amit gyerekeknek átadtam az maga a bölcsesség.

(Az interjú teljes szövegét a Magyar Nemzet Online-on [www.magyarnemzet.hu] olvashatja.)

Az élet szépsége nem tűr magamutogatást

Husztai Péter színművész, rendező a József Attila Színház szombat esti bemutatójáról

Ma este újra felmegy a függöny a József Attila Színházban, ahol az új évad első előadásaként Molnár Ferenc vígjátékát, **A doktor urat mutatják be**. A darab rendezője Husztai Péter **Kossuth- és Jászai Mari-díjas** színművész, aki ugyanitt feleségével, Piros Ildikóval Alekszej Arbuzov romantikus színművét, a Kései találkozást is játszani fogja.

– Molnár Ferenc korai, ám a világon talán a legtöbbet játszott műve **A doktor úr**. Rendezőként mit tart a legfontosabbnak ebben a darabban?

– Sokat gondolkodtam azon, mi lehet az oka annak, ha kiírunk egy Molnár Ferenc-darabot, akkor a színház társulata zizegni kezd. Játszottam A testőrt, Az ördögöt, az Úvegcipőt. A farkast, A vörös malmot, rendeztem a Rivierát, sok Molnár-művel találkoztam életemben, és mindig ezt tapasztaltam. Az izgalom valószínűleg abból fakad, hogy Molnár pontosan fogalmaz, nagyszerű szerepeket ír, és fantasztikusan ismeri a szereplőit: sokat tud a férfiakról és a nőkről, elrontott házasságai is nagy tanulmányok voltak mindehhez. De Molnár kiválóan tájékozódik a történetek helyein is: otthon van az előkelő lipótvárosi lakásokban, a lizsében, a színházakban. Egész hosszú pályámon, színészként és rendezőként is, mindig az érdekelt leginkább, hogyan lehet egy nagy történetet a legpontosabban elmesélni. Ebben a darabban is ez foglalkoztat. Lehet, hogy hiányosságom, de a formai dolgok nem érdekelték soha, az igazán jó művek, ha jól próbáljuk előadni őket, akkor megszólalnak. A doktor úr története, mint minden Molnár-bohózat, elég keserű és jó bonyolult. Itt nem biztos, hogy a tolvaj az igazi bűnös, az ügyvéd, a rendőrkapitány is cinkos lehet, közben addiók egy furcsa házassági féltékenykedés, és a legvégén kiderül: nem biztos, hogy valójában tudjuk, ki kicsoda, kik vagyunk az életben. Dupla fenék történet hálás szerepekkel, amelyekre nagyon jó színészeket tudtam felkérni. Márton András, Piros Ildikó, Mikó István, Pásztor Erzi, Viczián Ottó, Magyar Timea: nagyon jó csapat jött össze. Ha jól játszuk ezt a darabot, akkor megfogja a nézőket. Az emberek természetesen szeretnek nevetni, de hiszek abban, hogy még inkább szeretnek elgondolkozni.

– Ön szerint hogyan kell jól Molnár-vígjátékokat játszani?

– Mint minden más drámát: hitelesen és igazul. A színészeknek nagyon komolyan kell venni a situációkat, a szerepeket, nem szabad bohózatot, vígjátékokat játszaniuk. Shakespeare vígjátékai is akkor igaziak, ha hús-vér figurákat akarunk játszani. Mindegyiknek megvan az igazsága, amit képviselni kell, és a saját „tragédiája” is. Hinni kell a figurában, a történetben, az íróban: ez látszólag egyszerű feladat, de ebben nagyon sok munka van.

– Az elmúlt hónapokban a vezetőváltás kapcsán nagy feszültség volt a József Attila Színházban. Mennyiben lehet más így az előadás akusztikája?

– Erre nem tudom a választ, ez az előadás a Turay Ida Színház produkciójaként kapott meghívást a József Attilába. Ha jól, tudom, ez a teátrum az anyagi csőd határán volt, meg kellett menteni. Átalakult az én életemben a Madách Színház is, ahol évtizedeken keresztül én drámai színházban játszottam, most sikeres musicalszínház. Nagyon erősen változik a színházi élet, amit tudomásul kell venni, még ha olykor némi keserűséggel is. Ma mindenképpen nehezebb színházat csinálni, mint fiatalkoromban lehetett, mikor nem volt más dolgunk, mint a szerepeket eljátszani, előadásokat rendezni. De sosem voltam színházi vezető és nem is akartam az lenni.

– Pedig 2002-ben a Nemzeti Színház direktora lehetett volna. Az csak kitérő volt?

– Két perióduson keresztül a színművészeti egyetem rektora voltam, akkor úgy gondolták, a Nemzeti élén az adottságaimmal köhéziót tudnék teremteni a feszültségek elkerülése végett. Ám mindjárt az elején kiderült, ez nem sikerülhet. Nádasdy Kálmán, aki növendék koromban a színművészeti főigazgatója volt, végigkísérte az életemet, ameddig élt, minden előadásban megnézett, és mindenről véleményét mondott, azt a tanácsot adta annak idején: a nagy döntések előtt gondold végig nagyon pontosan, hogy akard-e azt, amit akarsz. Ha biztos vagy benne, akkor vállald el, ha bizonytalan, akkor ne. Ez a kérdés nemcsak a színházban, az élet más területein, a párkapcsolatokban is érvényes: igazán akard-e azt, amit akarsz, hiszel-e abban, amit elvállalsz, hiszed-e, hogy ahhoz elég erős vagy, elég kedved van, és arra a feladatra te vagy a legalkalmasabb. Egyszer-kétszer fordult elő az életemben, hogy valójában nem akartam azt, amit akartam, mégis elvállaltam, és meg is lett az eredménye. Nagy bátorság, erő kell ahhoz, hogy az ember azt mondja: köszönöm szépen, de nem. Sokszor mondtam nemet színházi és filmszerepre is, mert éreztem, hogy valamitől az nem az én szerepem, ami most kicsit furcsán hangzik, ha visszagondolok arra a száznegyven nagy szerepre, amit eljátszottam. Ez a kérdés végigkísérte az életemet.

– **E kérdés megválaszolásához nemcsak bátorság, erő, de önmagunkhoz való őszinteség is kell. Az utóbbi adottság, vagy inkább tudatos törekvés?**

– Magánéletemben, a színházban, a tanári pályámon is mindig azon voltam, hogy őszinte legyek, az őszinteség kötelez és segít is. A hibáimat, érényelmeit is beismertem, nincs rossz érzés bennem. A hamisságot mindenhol mindenki észreveszi, de különösképpen a diákok. A színművészetre is úgy jövök be tanítani, ahogy vagyok, nem rendezem az arcomat, nem alakítom a tanárt. Az utcán, a kóztérben sem kellett soha játszanom a színészt. Pályám elején zavart egy kicsit, hogy sokan megismernek, akár rajonganak is, de ezt a szeretetet, ami most árad felém, tudom kezelni, és nagyon jólesik. Meglehet, az a szeretet, amit most kapok, részben annak a rengeteg szerepnek szól, amit eljátszottam, de részben annak is, hogyan éltem le eddigi életemet.

– **Valóban akard-e, amit akarsz: erre a kérdésre egyértelmű választ adott a magánéletben, hiszen Piros Ildikó színművésszel több mint negyven éve házask. Kerényi Imre rendezésében, a Soproni Petőfi Színház vendégjátékaként október 22-én mutatják a József Attilában a Kései találkozást, amit önök ketten játszanak. Van nehézsége a közös színpadi játéknak?**

– Sokat játszottunk már együtt, sok Shakespeare-t és Csehovot, a lehetséges nehézségeket részben a gyerekek, az unokák is megoldották, akik mindig szülőként, nagyszülőként kezelték minket. Mi pedig otthon nem próbáltunk, nem viselkedtünk színészként. A Kései találkozás érdekes, szép történet két meglett, magányos emberről, a néző őket látva kívánja, hogy találkozzanak. Ez nem egy szerelem, inkább az egymásra találás, a barátságkeresés története, az üzenet: szükségesnek érdekes, szép történet két emberben. Az országban több városban is játszottuk már, azt tapasztaltuk, a közönség igényli, hogy megmutassuk, az időskornak is megvannak a szépségei. Különleges fénytörést ad az előadásnak, hogy úgy tudunk beszélni a gyerekekről, az életéről a darabon keresztül, hogy egymáshoz tartozunk, a színpadon innen és túl is. Életigenlő darab, ami azt sugallja, még rengeteg tennivaló van ebben a korban is. Nem véletlen, hogy külföldön is mindenhol nagy sikert arat, mert ezzel a korosztállyal kevés színmű foglalkozik, azok is inkább megkeseredett öregeket mutatnak be. A Kései találkozás hősei azonban a sok nehézség után is hisznek az életben: hogy még ekkor is megtalálhatjuk egymást, tudunk még egymásnak adni valamit. Így elmondva egyszerűnek tűnik, pedig nem egyszerű megőregedni, megőrizni valami hitet magunkban. Nem szabad belekapni a hétköznapiakba, élni, hinni kell, és megpróbálni továbbadni mindazt, amit tudunk. Az én életemben is már eitolódnak bizonyos hangulírók, hosszú idő után a színészetnél fontosabb lett nekem a tanítás, a rendezés, Piros Ildikó pedig kis táncosokat tanít színházra a táncművészeti egyetemen. Valamit átadni, továbbadni a gyerekeinknek, a tanítványainknak: így marad meg az ember hite abban, hogy fontos, amit csinál, amit csinál. Ez az élet szépsége, kötelessége is, ami nem tűr magamutogatást. Ha pedig viszontlátom a tanítványaimat a színpadon, ha látom, hogy volt haszna és eredménye mindannak, amit igyekeztem átadni: az maga a boldogság.